

1 marca

Narodowy Dzień
Żołnierzy Wyklętych

Żołnierze Wyklęci

1944-1963

- Polski ruch niepodległościowy o charakterze antykomunistycznym. Wyklęci sprzeciwiali się sowietyzacji i komunistycznej Polsce, tworzyli organizacje konspiracyjne, a także oddziały partyzanckie. Cechowała ich postawa największego oddania Ojczyźnie...

Organizacje

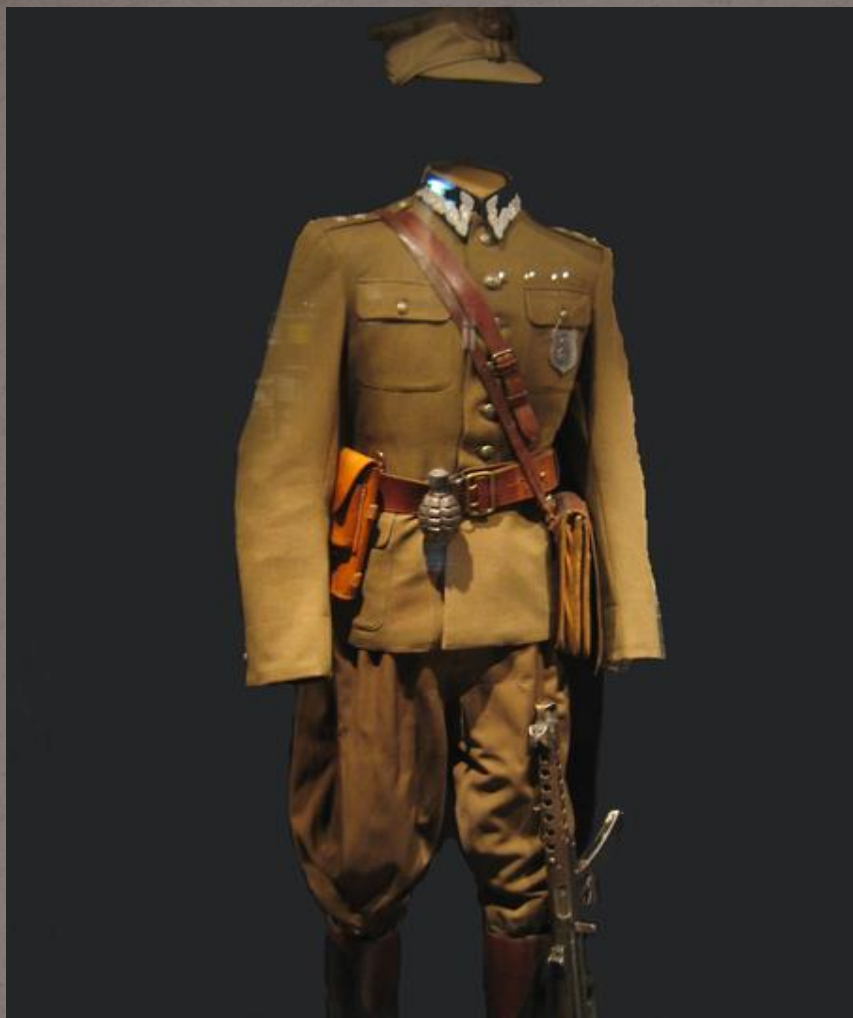
Już w roku 1943 w związku z niemieckimi klęskami na wschodnim froncie dowództwo Armii Krajowej rozpoczęło tworzenie struktur na wypadek okupacji przez ZSRR. Powstała organizacja NIE, łącząca struktury cywilne i wojskowe, mające na celu samoobronę i podtrzymywanie morale polskiego społeczeństwa w oczekiwaniu na wojnę Zachodu z ZSRR.

Wobec wkraczającej Armii Czerwonej Narodowe Siły Zbrojne, a następnie Narodowe Zjednoczenie Wojskowe były gotowe do ofiarnej walki w obronie suwerenności.

- **NIE** – kadrowa organizacja wojskowa, której zadaniem było kontynuowanie walki o niepodległość Polski po wkroczeniu Armii Czerwonej. Nazwa może być tłumaczona na dwa sposoby – NIE jako skrót od słowa „Niepodległość” lub jako symbol sprzeciwu wobec ZSRR. Komendantem Głównym NIE został generał Leopold Okulicki.

Gen. Leopold Okulicki

Mundur jednego z
żołnierzy
wyklętych, ppor.
Edwarda
Taraszkiewicza.

- Po rozwiązaniu NIE w jej miejsce 7 maja 1945 rozkazem generała Władysława Andersa powstała nowa organizacja antykomunistyczna - **Delegatura Sił Zbrojnych na Kraj**.

Na jej czele stanął płk. Jan Rzepecki, który na swego następcę, w wypadku aresztowania, wyznaczył płk dypl. Janusza Bokszczanina. Delegatura istniała do 6 sierpnia 1945, kiedy została rozwiązana rozkazem płk. Rzepeckiego. W jej miejsce 2 września tego roku, powołano do życia polityczną, w założeniu organizację - Ruch Oporu bez Wojny i Dywersji „Wolność i Niezawisłość”.

Płk. Jan Rzepecki

Sylwetki Żołnierzy Wyklętych

- Henryk Flamme - „Grot”
- Zygmunt Szendzielarz – „Łupaszka”
- Zdzisław Badocha – „Żelazny”
- Hieronim Dekutowski – „Zapora”
- Józef Kuraś – „Ogień”
- Władysław Łukasiuk – „Młot”
- Mieczysław Dziemieszkiewicz – „Rój”
- Danuta Siedzikówna – „Inka”
- Łukasz Ciepliński „Pług”

Piosenka :”Idą, idą leśni...”

<https://www.youtube.com/watch?v=HguiKozLkXE>

- Henryk Flamme

Zygmunt Szendzielarz – „Łupaszka”

- Major Kawalerii WP i AK, walczył w Wileńskiej Brygadzie AK, po wojnie walczył w oddziałach leśnych oraz prowadził akcję propagandową przeciw komunistom. Organizował tzw. patrole dywersyjne, które wspierały pozyskiwanie środków oraz w lutym 1946 powołał do życia 6. Brygadę Wileńską, która była zorganizowanym oddziałem zbrojnym. Został aresztowany w czerwcu 1948, a zmarł w 1951 roku w więzieniu mokotowskim w Warszawie.

"Lupanko"

Zdzisław Badocha – „Żelazny”

- W czerwcu 1942 rozpoczął działalność konspiracyjną w szeregach AK na Wileńszczyźnie. Został członkiem 23. Ośrodka Dywersyjnego Ignalino-Nowe Święciany. Przed majem 1943 objął dowództwo jednego z patroli 23. OD. Po wpadce i dekonspiracji od maja 1944 r. był żołnierzem plutonu sierż. Mieczysława Kitkiewicza ps. "Kitka" w 5. Wileńskiej Brygadzie AK służył pod dowództwem mjr. Zygmunta Szendzielarza ps. "Łupaszko". Uczestniczył w walkach o wyzwolenie Wilna w ramach operacji "Ostra Brama". W 1946 roku został ranny w czasie obławy MO i UB, , przez co ukrywał się później w majątku Czernin. Zginął zraniony odłamkiem granatu podczas obławy bezpieki na majątek.

Hieronim Dekutowski - „Zapora”

- Pochodzący z Tarnobrzega „Zapora” w czasie II wojny światowej walczył w szeregach AK, a po wojnie brał udział w konspiracji antysowieckiej na Podkarpaciu. Specjalizował się głównie w walkach UB oraz atakach na posterunki MO. Szykanowany oraz poszukiwany przez władzę ludową, został zdradzony przez swojego zastępcę i złapany jesienią 1947, wyrok śmierci został dokonany 7 marca 1949 roku.

Józef Kuraś - „Ogień”

- Słynny partyzant na Podhalu. W czasie II wojny światowej walczył razem z Rosjanami przeciw Hitlerowcom. Po zakończeniu wojny początkowo współpracował z Rosjanami, tworząc placówkę MO w rodzinnym Nowym Targu. Widząc jednak później rządy nowej władzy, zdecydował o „powrocie do lasu”. Walczył aktywnie z UB, NKWD i MO. W wyniku starć z ludźmi „Ognia” zginęło łącznie ponad 120 funkcjonariuszy władzy ludowej. On sam zmarł w szpitalu po zaciętej walce w czasie obławy na jego oddział.

Władysław Łukasiuk – „Młot”

- Dowódca drużyny z 8 kompanii IX Ośrodka Sarnaki – Górki Obwodu AK Siedlce. Urodził się 16 II 1906 r. we wsi Tokary pow. Siedlce w rodzinie chłopskiej, jako najstarszy z czworga dzieci Marcina i Marianny (z domu Swentkowskiej). W wojnie obronnej 1939 r. Łukasiuk nie brał udziału, gdyż ze względu na swe kalectwo był zwolniony ze służby wojskowej. Natomiast od pierwszych miesięcy okupacji uczestniczył w konspiracyjnej pracy niepodległościowej. Najpoważniejszym przedsięwzięciem organizacyjnym w którym uczestniczyła drużyna „Młota”, była „akcja V” polegająca na zbieraniu elementów niemieckich rakiet V-1 i V-2. Brał też udział w realizacji Akcji „Burza”. Zginął 27 VI 1949 r. na kolonii wsi Czaje Wólka, jak można sądzić w wyniku nieporozumienia, z ręki swego podkomendnego Czesława Dybowskiego „Rejtana”.

Mieczysław Dziemieszkiewicz – „Rój”

- Mieczysław Dziemieszkiewicz urodził się 25 stycznia 1925 roku w Zagrobach. Wiosną 1945 r. został wcielony do 1. zapasowego pułku piechoty „ludowe wojsko w Warszawie,” skąd zbiegł i przedostał się na teren powiatu Ciechanów, gdzie działał jego brat Roman. W 1948 został awansowany do stopnia starszego sierżanta. Na polecenie dowódcy kompanii Mariana Koźniewskiego „Waltera”, wobec masowych aresztowań dokonywanych przez UB w Ciechanowie, stworzył patrol Pogotowia Akcji Specjalnej NZW, którego został dowódcą. Do śmierci Dziemieszkiewicza przyczyniła się kobieta, którą kochał. UB przetrzymujące jej rodziców, szantażem zmusiło ją do wydania Roja. Żołnierz zginął w trakcie próby przedarcia się z podwładnym Bronisławem Gniazdowskim, ps. Mazur, przez obławę 270 żołnierzy z I Brygady KBW.

Danuta Siedzikówna – „Inka”

- Sanitariuszka 5. Wileńskiej Brygady AK, po wojnie współpracowała z ppor. „Żelaznym” w konspiracji. Została złapana w Gdańsku w 1946 podczas wykonywania zadań dla partyzantów. Pomimo okrutnego traktowania w więzieniu, licznych brutalnych przesłuchań oraz poniżania nie poddała się i nie poszła na współpracę z UB. Wyrok śmierci został na niej wykonany 28 sierpnia 1946 roku. Jej ostatnie słowa to: „Niech żyje Polska! Niech żyję Łupaszko!”.

Powojenne podziemie niepodległościowe było głównym przeciwnikiem władz komunistycznych i obcego wojska w pierwszych powojennych latach.

To między innymi za jego sprawą kolejne etapy wprowadzania w Polsce stalinowskiego ładu odsunięte zostały w czasie, a w kilka lat po śmierci Stalina ostatecznie zaniechane.

To z powodu konieczności złamania najpierw zbrojnego oporu Żołnierzy Wyklętych kolektywizacja w Polsce rozpoczęła się dopiero po 1948 r., a zdecydowana rozprawa z Kościołem katolickim przesunięta została dopiero na początek lat 50.

PAMIĘĆ

- W 2011 roku ustanowiono Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych, który przypada w dniu 1 marca. Pierwszy dzień marca jest dniem symbolicznym dla Żołnierzy Wyklętych; tego dnia w 1951 roku wykonany został wyrok śmierci na kierownictwie IV Komendy Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”.

W prezentacji wykorzystano materiały z:

<https://www.youtube.com/watch?v=HguiKozLkXE>

<https://regiony.rp.pl>

<https://ipn.gov.pl/>

<https://www.google.com/>